

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی عوامل استرس زای آموزش بالینی در بخشهای مختلف دانشکده دندانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی قزوین از دیدگاه دانشجویان

استاد راهنما:

دکتر رقیه بردال

استاد مشاور:

فاطمه سفیدی

نگارش:

فاطمه درخشی

شماره پایان نامه: ۹۹۷

سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

چکیده

مقدمه: دانشجویان در طول تحصیل خود عوامل استرس زای متعددی را تجربه می کنند. لذا اتخاذ تدابیری به منظور کاهش استرس و پیش گیری از عواقب آن لازم است. پژوهش حاضر با هدف بررسی عوامل استرس زای آموزش بالینی در بخشهای مختلف دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین انجام شد.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - مقطعی کلیه دانشجویان دو سال آخر رشته دندانپزشکی عمومی در دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ به روش سرشماری (انتخاب همه) انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه آزمونگر ساخته استرس محیط دندانپزشکی (Dental Environment Stress: DES) اصلاح شده، جمع آموری گردید. داده‌ها وارد نرم افزار R شدند. اثر سن، جنس، بخش، اثر سن و جنس در بخشهای مختلف با آنالیز آماری Chisquare به طور کلی و به تفکیک حیطه های مختلف پرسشنامه و به تفکیک سوالات هر حیطه بررسی شد. در موارد معنی دار شدن اثر ($P < 0.05$) آنالیز رگرسیون خطی انجام گرفت. $Mean \pm SD$ و فاصله اطمینان (CI) 95% نمرات استرس تعیین شد

یافته ها: میانگین درصد استرس دانشجویان در تمام حیطه های پرسشنامه زیر ۴۰ درصد بود. مقایسه میانگین درصد استرس حیطه های مختلف پرسشنامه بین بخش های مختلف نشان داد که بیشترین میانگین درصد استرس در همه بخشهای دانشکده به غیر از بخش پریو مربوط به حیطه امتحانات ($33.58\% \pm 28.47$) و کمترین درصد مربوط به حیطه باورهای درونی (16.70 ± 17.23) بود. به تفکیک سوالات بیشترین نمره استرس در اکثر بخش ها مربوط به کار کردن با بیماران با بهداشت ضعیف و بیماران با بیماری مسری بود و کمترین نمره مربوط به عدم مسئولیت پذیری پرسنل بخش بود. به طور کلی بین بخش های مختلف تفاوت معنی داری در استرس ناشی از امکانات رفاهی، درمان بیماران، آموزش بالینی و سایر حیطه های پرسشنامه وجود نداشت ولی به تفکیک سوالات در حیطه امکانات رفاهی و درمان بیماران معنی دار بود ($P < 0.05$). اثر جنس در میزان استرس فقط در حیطه "سایر موارد" معنی دار شد که به طور کلی به طور معنی داری پسران استرس کمتری داشتند ($P = 0.01$), $Beta (95\% CI) = -5.67 (-10.23, -1.11)$ ، ولی به تفکیک سوالات تفاوت بین دو جنس در این مورد نیز معنی دار نبود ($P > 0.05$).

اثر سن در حیطه "درمان بیماران" ($P_{\text{Page (total)}} = 0.01$) و "سایر موارد" ($P_{\text{Page (total)}} = 0.01$) به طور کلی معنی دار شد و به تفکیک سوالات در حیطه آموزش بالینی و امتحانات معنی دار بود و در تمام موارد فوق با افزایش سن به طور معنی داری میزان استرس کاهش می یافت ($P > 0.05$).

نتیجه گیری: با توجه به نتایج مطالعه حاضر، باید آموزش های لازم در مورد روش های مقابله مثبت با استرس مانند حل مسئله به دانشجویان داده شود تا تاثیر منفی عوامل استرس زا بر کیفیت آموزش های بالینی تا حد امکان کاهش یابد.

واژگان کلیدی: استرس، آموزش بالینی، دانشجویان، دندانپزشکی

Abstract

Introduction: Students experience different stressors during their academic experience. Therefore, it is necessary to make suitable plans to reduce stress among students and prevent its consequences. This study aimed to evaluate the stressors of clinical education in various departments of the School of Dentistry of Qazvin University of Medical Sciences, Qazvin, Iran.

Methods: In this descriptive cross-sectional study, all students in the last two years of general dentistry were selected by the census sampling method from the School of Dentistry of Qazvin University of Medical Sciences (Qazvin, Iran) during 2020-2021. Data were collected using the modified Dental Environment Stress (DES) questionnaire and entered into R software for analysis. The effects of age and sex were examined in different departments using Chi-square test both generally and separately for different domains and items of the questionnaire. A linear regression analysis was also conducted for the significant effects ($P < 0.05$). Moreover, the mean (\pm SD) and 95% confidence interval (CI) were determined for expressing the stress scores.

Results: The mean stress percentage of the students was below 40% in all domains of the questionnaire. Generally, there was no significant difference between different departments in terms of stress caused by welfare facilities, patient treatment, clinical education, and other factors. However, based on the item-level analysis, the difference was significant in the domains of welfare facilities and patient treatment ($P < 0.05$). The effect of sex on stress was significant only in the domain of other factors, where boys generally had lower levels of stress ($P = 0.01$, beta [95% CI]: -5.67 [-10.23, -1.11]). However, there was no significant difference between males and females in the item-level analysis ($P > 0.05$). Based on the results, the effect of age was generally significant in the domains of patient treatment

($P_{\text{age}(\text{total})}=0.01$) and other factors ($P_{\text{age}(\text{total})}=0.01$). In the item-level analysis, it was only significant in the domains of clinical education and exams. Generally, stress significantly reduced with advancing age ($P>0.05$).

Conclusion: Based on the present results, students should be provided with appropriate training on positive stress-coping methods, including problem-solving, to minimize the negative impact of stressors on the quality of clinical education.

Keywords: Stress, Clinical education, Students, Dentistry

Qazvin University of Medical Sciences

School of Dentistry

A Thesis For Doctorate Degree in Dentistry

Title:

Stress factors in clinical education From dental students point of view

Supervisor by:

Dr. Raoghye Bardal

Consultant by:

Fatemeh Sefidi

Written by:

Fatemeh Derakhshi

Thesis No: 997

Year:2020-21